

at man fra Flertallets Side noget har overset, at en saadan Fæstning kan have en stor Virkning som forebyggende et Angreb og en Landgang fra en fjendtlig Magts Side; det, at han veed, at vi have en saadan befæstet Plads, at han veed, at selv om ogsaa Voveslykket med en Landgang lykkes, er Sagen ikke dermed afgjort, men at han kan vente først at maatte kæmpe med en kampberedt og modig Hær, og dernæst at han skal forberede sig til en ordentlig Beleiring af en Fæstning, det vil gjøre, at han betænker sig to Gange, inden han vover Angrebet. Der er blevet sagt under Sagens anden Behandling og navnlig af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), at han frygtede for, at hvis Tjenden virkelig kom saa vidt, at han gjorde Landgang, saa var Danmarks sidste Time kommen. Jeg tror ikke at kunne indrømme, at det ærede Medlem har Ret i denne Tanke. Det er min Tro, at selv om en fjendtlig Landgang skulde lykkes, var det dog muligt, at der kunde kæmpes en betydningsfuld, ja endog for Fremtiden afgjørende Kamp, om vi skulle være eller ikke være. Det ærede Medlem sagde endvidere, at, naar der var henvisst til 1658—59, var det Noget, som ikke nu kunde have sin Betydning, dengang vare Forholdene ganske anderledes lige mellem Angriberen og den Angrebne, og da var der en anderledes stærk Tro paa, hvad Mennekraften kunde udrette, mens det nu væsentlig er Penge- og Maskinkraften, der gjør Udslaget. Heller ikke deri tror jeg, han har ganske Ret. Naar vi stille os Forholdene alvorlig for Die, som de vare dengang, maa vi vistnok komme til Erkendelse af, at de vare saa overordentlige ulige, at der ikke er stor Sandsynlighed for, at vi nogensinde under vore Forhold skulle kunne komme til at kæmpe under uligere og ugunstigere Vilkaar; end vore Fædre dengang kæmpede. Paa den ene Side staar Tidens største Hærfører og dens mest seirvante og krigsøvede Tropper, og hvad var der paa den anden Side? Med Hensyn til Troen paa Mennekraften eller Folkets Kraft stod det — det er historisk — ikke saa meget godt til; man ser tydelig, at den første Virkning af det fjendtlige Overfald var det, at man aldeles tabte Modet og kjøbte sig Fred for enhver Pris. Og hvad var det, der klang i de Næster, der Løde i hinmindeværdige Forsamling her paa Slottet den 8de August 1658? Var det Seierstryghed, Tillid til egen Kraft eller Mennekraft i det Hele? Nei, det, der klang derigjennem baade fra Kjøbenhavns Borgere og Kongens Råd, var slet ikke Seiersstryghed eller Troen paa egen Kraft, men ligefrem den fædrelandske Følelse, at de havde ikke Ret til at give sig uden Sværdslag, men skulde kæmpe til det Yderste, og selv om de skulde falde, da falde i det Haab, at deres Kamp vilde have Betydning for Fædrelandets Fremtid. Men selv om der er albrig saameget forandret fra hine Dage til nu, saa er der Et, som er uforandret. Det ud-

taler jeg ikke overfor det ærede Medlem, fordi jeg tror, at han er uenig med mig, men fordi jeg tror, han er enig med mig, det er den Magt, som er over alle Verdenens Stormagter og dog tilsidst holder alle Mennekters og Folks Stæbnetraade i sin Haand. Og det staar fast og uforandret baade nu og for Fremtiden, saa fast som for Tusinder af Aar siden, da det først blev udtalt det gamle, hellige Ord, at for Gud er det en let Sag at frelse ved Faa som ved Mange; men lad os kun ikke tage dette Trosord forgyæves. Disse Faa eller Mange, kampberedte og offerberedte til det Yderste, maa være tilstede, dersom den Haand ikke skal savnes, hvori Frelsen fra Døen kan lægges, dersom Betingelsen ikke skal savnes, for at et Folk skal frelles, og fortjene at blive frelst. Det ærede Medlem yttrede endvidere, at det er ikke paa blinkende Sabler og Bajonetter, paa Kanoner og Bolde og slige Ting, at vi kunne bygge vort Forsvar eller Fremtids Haab (Th. Nielsen: alene!) alene, ja, den Tanke er jeg aldeles enig med ham i. Naar han udtaler, at vi ved Siden deraf maa stille i første Række Fremme af virkelig ægte Folkeoplysning, der, som han udtrykte sig, kan gjenemlyse saavidt muligt det hele Folk, og tillige Vækkelse af Folkeanden og Forbedring af vore Samsundsforhold, saa er jeg ialtsald ved hele mit Livs Syn saa lidt fristet til at overse denne Sandhed, at jeg er fuldstændig enig med ham deri; men vi maa ikke overse, at fordi Kanoner, Bolde og andre Vaaben ikke ene kunne gjøre det, faaleses som Timelighedens Billaar nu engang ere forelagte os, kunne de heller ikke undværes, og ved Siden af, at vi arbejde for de andre Formaal, maa vi ingenlunde forsømme at gjøre Alt, hvad der er muligt for ogsaa at fremme Forsvaret i den Retning. Det One bør gjøres, og det Andet ikke forsømmes; men netop fordi jeg er enig med det ærede Medlem i disse Sandheder, er det, at jeg har været med til at stille et Forslag, som jeg nu skal komme til at omtale, nemlig Forslaget under Nr. 2. Det ærede Udvalgs Mindretals Ordfører udtalte ved 2den Behandling, at der var Flere af Mindretallets Medlemmer, som ønskede allerede nu at gaa til at forberede og fremme en Lov om en overordentlig Skat; til disse have vi hørt, som her idag have troet at maatte fremstille os for Thinget med dette Forslag; thi jeg indrømmer for mit Vedkommende fuldstændig, at vi ikke skulle gaa til at bruge hele vor Beholdning af, hvad vi have tilovers fra vore aarlige Udgifter paa vort Budget til vort Forsvarsvæsen og derved berøve os selv Midlerne og Evnen til at fremme de Formaal, som jeg før nævnte. Jeg har kun ikke kunnet gaa med det ærede Flertal, naar det har villet binde Begyndelsen til disse Forsvarsforanstaltninger til en saadan Skat, fordi jeg tror, at det er Noget, som man ikke en Dag mere end høist fornøden kan og bør udsætte at begynde paa. Det staar for mig, at det lyder til os med Alvor: